

การพัฒนาแบบวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์สำหรับเยาวชนไทย
Development of a Social Media Political Engagement Scale for Thai Youth

ธนพล ห้วยหงษ์ทอง¹ และ ณภัทร ชัยมงคล^{2*}

Thanaphol Huayhongtong¹ and Nhabhat Chaimongkol^{2*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ พัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์สำหรับเยาวชนไทย ตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2568 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 934 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์สำหรับเยาวชนไทย ซึ่งเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 73 ข้อ วิเคราะห์คุณภาพด้วยดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (CVI) ค่าอำนาจจำแนก และความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน ผลการวิจัย พบว่า แบบวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์สำหรับเยาวชนไทยฉบับสมบูรณ์ที่พัฒนาขึ้น มีจำนวน 49 ข้อ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมที่แฝงอยู่ จำนวน 15 ข้อ 2) การมีส่วนร่วมเชิงตอบโต้ จำนวน 9 ข้อ 3) การมีส่วนร่วมเชิงแสดงออก จำนวน 12 ข้อ และ 4) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ติดตาม จำนวน 13 ข้อ ผลการตรวจสอบคุณภาพ พบว่า ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาทั้งฉบับอยู่ที่ 0.93 ผลการตรวจสอบค่าดัชนีอำนาจจำแนก พบว่า มีค่าอยู่ในช่วง 0.22 ถึง 0.61 ผลการตรวจสอบค่าความเที่ยง พบว่า มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับผ่านเกณฑ์ ($\alpha = 0.93$) แสดงให้เห็นว่าแบบวัดที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปวัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์แก่เยาวชนไทยได้

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมทางการเมือง, สื่อสังคมออนไลน์, เยาวชน

Article Info: Received 04 October, 2025; Received in revised form 11 December, 2025; Accepted 15 December, 2025

¹ นิสิตมหาบัณฑิตภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล: thanapholmag@gmail.com

Graduate Student in Department of Educational Research and Psychology, Faculty of Education, Chulalongkorn University

Email: thanapholmag@gmail.com

² อาจารย์ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล: nhabhat.c@chula.ac.th

Lecturer in Department of Educational Research and Psychology, Faculty of Education, Chulalongkorn University

Email: nhabhat.c@chula.ac.th

* Corresponding author

Abstract

The purpose of this research was to develop and validate a social media political engagement scale for Thai youth. The sample consists of 934 grade 10-12 students in the academic year 2025, from schools administered under the Office of the Basic Education Commission (OBEC), Ministry of Education. Recruiting by using a multi-stage random sampling. The research instrument was a social media political engagement scale, a 5-point Likert scale, consisting of 73 items. The psychometric quality of the scale was evaluated using the content validity index (CVI), item discrimination indices, and internal consistency reliability. The finalized scale comprised 49 items across four attributes in 1) latent engagement (LE; 15 items), 2) counter engagement (CE; 9 items), 3) expressive engagement (EE; 12 items), and 4) follower engagement (FE; 13 items). The validation showed that the evidence, based on content by the expert judgment method could accurately classify attributes (CVI = 0.93). The results of item discrimination indices ranged from 0.22 to 0.61 with a discriminant index passed the criteria. The results of the reliability test passed the criteria ($\alpha = 0.93$), therefore, the social media political engagement scale for Thai youth can be used to measure the concept of social media political engagement.

Keywords: political engagement, social media, youth

บทนำ

ปัจจุบันการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทยกำลังเปลี่ยนผ่านสู่สังคมออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญ ทำให้รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนขยายจากกิจกรรมเชิงสถาบัน ไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อดิจิทัล เช่น การแสดงออก การติดตาม การส่งต่อ การแสดงความคิดเห็น และการเข้าร่วมแคมเปญในรูปแบบออนไลน์ (UNDP, 2017) ข้อมูลเหล่านี้ชี้ว่า คนรุ่นใหม่เป็น “ดิจิทัลเนทีฟ” คือ กลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสืบค้นข่าวสารและประกอบการเรียนรู้อย่างเข้มข้น (นิตยา วงศ์ใหญ่, 2560) ในบริบทสังคมไทย ผู้ใช้งานสื่อสังคมออนไลน์มีจำนวนสูง เช่น ในรายงานของ Kemp (2025) เรื่อง Digital 2026: Thailand ระบุว่า ในปี 2568 มีผู้ใช้งานกว่า 67.8 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 94.7 ของประชากร แพลตฟอร์มอย่าง เฟซบุ๊ก ทิกต็อก เอ็กซ์ และ อินสตาแกรม จึงเป็นเครื่องมือที่ถูกใช้โดยนักการเมืองและพรรค ผู้สนับสนุนตลอดจนประชาชนในการประชาสัมพันธ์ นำเสนอนโยบาย และระดมการมีส่วนร่วม โดยเห็นเด่นชัดในช่วงการเลือกตั้งปี 2566 เยาวชนช่วงอายุ 15–24 ปี ใช้อินเทอร์เน็ตสูงที่สุดเมื่อเทียบกับช่วงวัยทั้งหมด โดยปี 2568 พบว่า มีโทรศัพท์มือถือร้อยละ 99.2 และสัดส่วนการใช้อินเทอร์เน็ตร้อยละ 99.1 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2568)

สื่อสังคมออนไลน์ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของผู้คนเป็นอย่างมากโดยเฉพาะวัยรุ่นที่นำสื่อสังคมออนไลน์มาเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสาร และสร้างข้อมูลเกี่ยวกับตนเองเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม รวมทั้งโปรแกรมสนทนาออนไลน์อื่น ๆ (ชัชฎา อัครศรีวร นากาโอะ และ กฤษณ์ท แสนทวี, 2562) ตัวอย่างหลักฐานที่สนับสนุนความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับสื่อสังคมออนไลน์ พิจารณาได้จากตัวอย่างปรากฏการณ์การเลือกตั้งเมือง

วันที่ 24 มีนาคม 2562 พบว่า กลุ่มผู้ที่เกิดใน พ.ศ. 2537-2544 ที่มีสิทธิ์เลือกตั้งเป็นครั้งแรก ถือเป็นผู้ที่มีความตื่นตัวเป็นพิเศษ ส่วนใหญ่มักจะพูดคุยกับกลุ่มเพื่อนและติดตามข่าวสารทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์ ประกอบกับนโยบายและพรรคผู้ที่จะสมัครทางการเมืองใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการหาเสียงใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ หรือทวิตเตอร์ที่เปลี่ยนชื่อเป็น เอ็กซ์ (X) ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองเช่นกัน (สุดารัตน์ สุดสมบูรณ์ และคณะ, 2563)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนสามารถนิยามได้ว่า เป็นกระบวนการที่เยาวชนในฐานะพลเมืองที่กระตือรือร้น มีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น และมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อพวกเขา ภายนอกกรอบครัวของตนเองและกลุ่มเพื่อนสนิท เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในสังคม (Adler & Goggin, 2005; Cabo, 2018) SALTO Participation and Information (2020) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบหลัก ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นภาพแทนของความเป็นประชาธิปไตยแบบดั้งเดิม (traditional forms of participation) เช่น การลงคะแนนเสียง การเข้าร่วมกิจกรรมหรือพรรคการเมือง โดยทั่วไปจะขึ้นอยู่กับองค์กรที่มีโครงสร้างลำดับชั้นที่ได้รับการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยและกระบวนการที่เป็นทางการ อาจเป็นที่ถกเถียงกันอยู่ว่า การมีส่วนร่วมในองค์กรตัวแทนเยาวชน เช่น สภาเยาวชนหรือองค์กรพัฒนาเอกชนที่นำโดยเยาวชน และ 2) การมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบทางเลือก (alternative forms of participation) หมายถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากแบบดั้งเดิม เป็นรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นและพัฒนามาจนเป็นที่ประจักษ์ ซึ่งขึ้นอยู่กับบริบทที่แตกต่างกัน โดยทั่วไปแล้วจะเกี่ยวข้องกับการรณรงค์หรือกิจกรรมทางการเมืองที่ให้เยาวชนได้แสดงอัตลักษณ์หรือขับเคลื่อน การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ครอบคลุมถึงเครื่องมือและพื้นที่ดิจิทัล

ผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในประเทศไทยจำนวนหนึ่งพบว่า สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม การเรียนรู้ทางสังคมเกี่ยวกับการเมือง ความสนใจในการเมืองและความเป็นพลเมืองของพ่อแม่และผู้ปกครอง ความสนใจและทัศนคติทางการเมืองของเยาวชน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนจะเพิ่มขึ้นต่อเมื่ออายุที่มากขึ้น รวมถึงการขัดเกลาทางสังคมในทางที่ส่งเสริมให้เกิดการคิดแบบกล้าแสดงออก (ณัฐมน หมวกฉิม, 2564; นาถขุภา ตรีปัญญาศิลป์, 2548) แต่ยังไม่พบงานวิจัยที่ผ่านมาได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนบนสื่อสังคมออนไลน์เนื่องจากความเป็นพลวัตของสังคมและยังคงยึดรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใหญ่หรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบดั้งเดิม ทำให้ผลที่ตามมาคือ เยาวชนถูกมองว่า เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมทางการเมืองมีน้อยลง อย่างไรก็ตาม เอกสารและงานวิจัยให้ข้อเสนอแนะว่า ผลการประเมิน “การลดลงของการมีส่วนร่วมทางการเมือง” ในกลุ่มเยาวชนควรถูกมองใหม่ในฐานะการเปลี่ยนรูปแบบพฤติกรรม (repertoire shift) กล่าวคือ เยาวชนเลือกวิธีการมีส่วนร่วมที่แตกต่างจากผู้ใหญ่ โดยเน้นรูปแบบเชิงแสดงออกและใช้สื่อสังคมออนไลน์มากขึ้น (Piotr, 2021; Weiss, 2020) แนวโน้มนี้ทำให้คำถามเชิงวิชาการปรับเปลี่ยนจาก เยาวชนไม่สนใจการเมืองหรือไม่ ไปสู่ “เยาวชนมีส่วนร่วมอย่างไร ในสภาพแวดล้อมดิจิทัลแบบใด และส่งผลต่อคุณภาพประชาธิปไตยอย่างไร ” ขณะเดียวกัน เอกสารงานวิจัยได้เสนอแนะถึงอุปสรรคเชิงโครงสร้าง เช่น การผูกโยงข้อมูลของเยาวชนร่วมกับช่วงวัยอื่น เกณฑ์อายุในกิจกรรมทางการเมือง และทัศนคติที่มองว่าการเมืองเป็นเรื่องของผู้ใหญ่ (สำนักงาน

สถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2564; UNDP, 2017) สิ่งเหล่านี้ทำให้ “เสียงของเยาวชน” มีความเสี่ยงถูกผลักไปยังชายขอบของสังคม ทั้งที่การมีส่วนร่วมทางการเมืองคือสิทธิขั้นพื้นฐานและเป็นเงื่อนไขให้ระบบการเมืองพัฒนานโยบายที่ตอบโจทย์มากขึ้น

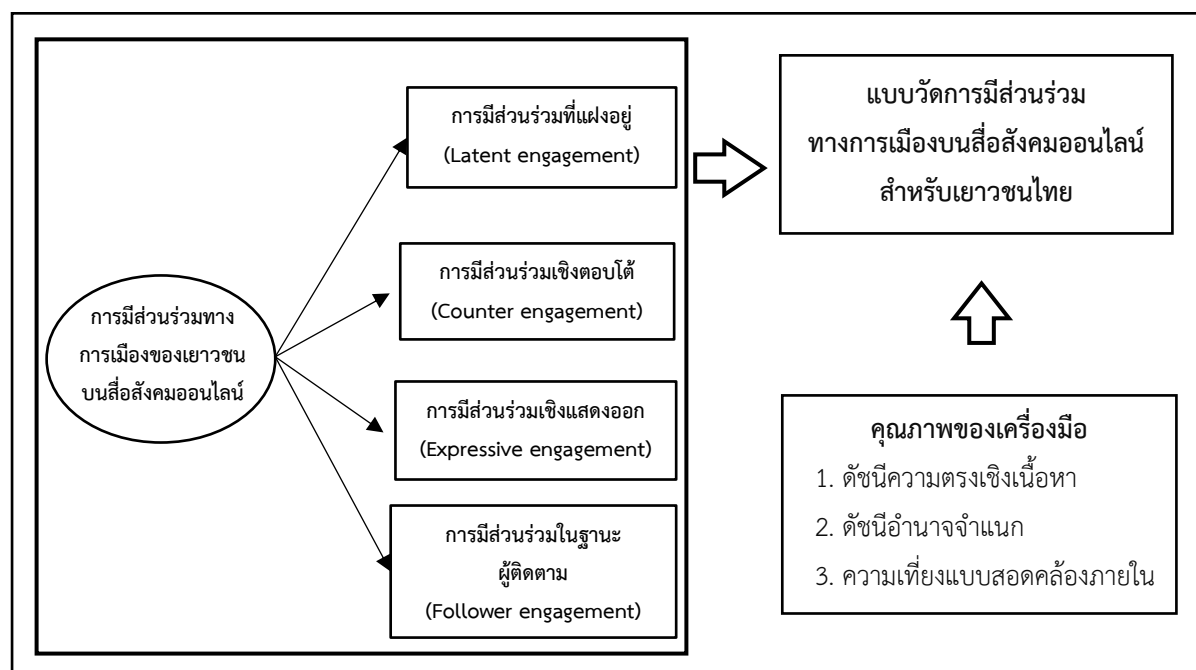
ปัจจุบันผู้คนให้ความสนใจต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนมากขึ้น ทำให้มีการพัฒนาแบบวัดด้านนี้อย่างต่อเนื่อง งานวิจัยของ Zhong et al. (2022) ได้พัฒนาแบบสำรวจเพื่อตรวจสอบการมีส่วนร่วมทางการเมืองออนไลน์ ต้นทุนทางสังคม และภาวะความเป็นอยู่ของผู้ใช้งาน ขณะที่ Kus et al. (2023) ได้พัฒนาแบบวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบดั้งเดิมและแบบดิจิทัลสำหรับเยาวชน หรือ Digital and Traditional Political Participation (DTPP) Scale for Youth โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเยาวชนอายุ 15–29 ปี เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ จากการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า ข้อคำถามที่ใช้ในการวัดยังไม่เพียงพอที่จะสะท้อนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของเยาวชนเชิงลึกและยังไม่ครอบคลุมบริบทของเยาวชนไทย อีกทั้งในประเทศไทย แม้จะมีงานวิจัยจำนวนหนึ่งที่มุ่งศึกษาปัจจัยซึ่งมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน แต่ยังขาดการศึกษาตัวบ่งชี้ที่สะท้อนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในบริบทออนไลน์อย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยจึงพิจารณางานของ Waeterloos et al. (2021) ว่า เป็นกรอบแนวคิดที่มีความน่าเชื่อถือ มีทฤษฎีรองรับชัดเจน และมีตัวบ่งชี้ที่มีนิยามครอบคลุมพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนมากที่สุด จึงนำกรอบแนวคิดและตัวบ่งชี้จากงานดังกล่าวมาปรับใช้เป็นฐานสำคัญในการกำหนดโครงสร้างการวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์ของเยาวชนไทย พร้อมทั้งเชื่อมโยงให้ครอบคลุมประเด็นที่ปรากฏในงานของ Kus et al. (2023) และ Zhong et al. (2022) มากำหนดเป็นนิยามเชิงปฏิบัติการเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์ของเยาวชนไทย ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมที่แฝงอยู่ (Latent engagement: LE) หมายถึง พฤติกรรมเยาวชนบนสื่อสังคมออนไลน์ในการแสวงหาข้อมูลและการบริโภคข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางสังคม 2) การมีส่วนร่วมเชิงตอบโต้ (Counter engagement: CE) หมายถึง พฤติกรรมของเยาวชนบนสื่อสังคมออนไลน์ที่ผิดปกติหรือเป็นอันตราย เป็นรูปแบบหนึ่งของพฤติกรรมต่อต้านสังคม 3) การมีส่วนร่วมเชิงแสดงออก (Expressive engagement: EE) หมายถึง พฤติกรรมของเยาวชนบนสื่อสังคมออนไลน์ในฐานะผู้เผยแพร่ข้อมูลหรือสารสนเทศในประเด็นทางสังคม และ 4) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ติดตาม (Follower engagement: FE) หมายถึง พฤติกรรมพฤติกรรมของเยาวชนบนสื่อสังคมออนไลน์ในฐานะผู้ติดตามข้อมูลประเด็นทางสังคม

งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของแบบวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์สำหรับเยาวชนไทย โดยตั้งอยู่บนกรอบตัวบ่งชี้ที่สะท้อนพฤติกรรมจำนวน 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมแบบแฝง 2) การมีส่วนร่วมเชิงต่อต้าน 3) การมีส่วนร่วมแบบเปิดเผย และ 4) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ติดตาม พร้อมทั้งเก็บรวบรวมหลักฐานความตรงตามแนวคิดมาตรฐานสากลด้านการทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา (American Educational Research Association, American Psychological Association, & National Council on Measurement in Education, 2014) โดยเฉพาะหลักฐานความตรงเชิงเนื้อหา (evidence based on test content) เพื่อให้ได้มาซึ่งแบบวัดที่สอดคล้อง

บริบทไทย กระชับ ใช้งานได้ในโรงเรียนและการวิจัยและสะท้อน “เสียงของเยาวชน” บนสื่อสังคมออนไลน์อย่างเที่ยงตรงและเป็นธรรม อันจะช่วยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบและนำไปกำหนดนโยบายด้านการศึกษາให้สามารถออกแบบมาตรการส่งเสริมความเป็นพลเมืองรุ่นใหม่ในอนาคตได้อย่างมีเป้าหมาย (ภาพ 1)

ภาพ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์สำหรับเยาวชนไทย

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2568 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 1,070,121 คน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2568)

ตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2568 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 934 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นสามขั้น (three-stage stratified random sampling) ขั้นแรกใช้จังหวัด เป็นหน่วยสุ่ม (sampling unit) โดยแบ่งจังหวัดออกตามภูมิภาค แล้วสุ่มจังหวัดภาคละ 2 จังหวัด ขั้นที่สองใช้โรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม โดยจำแนกโรงเรียนในแต่ละจังหวัดตามขนาดโรงเรียน (เล็ก กลาง ใหญ่

และ ใหญ่พิเศษ) แล้วสุ่มโรงเรียนจากแต่ละภาครวมจังหวัดละ 8 โรงเรียน จากนั้นจึงสุ่มนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนที่ได้รับเลือกให้ได้จำนวนตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 934 คน และกำหนดการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) สุ่มนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 5 และ 6 จึงได้จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 934 คน ซึ่งจำนวนตัวอย่างครั้งนี้มากกว่าจำนวนตัวอย่างวิจัยขั้นต่ำ 500 คน เพื่อให้ได้ตัวอย่างวิจัยแต่ละกลุ่มสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำตามที่ Hair et al. (2010) กำหนดไว้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพหุและการพัฒนาแบบวัดที่มีข้อคำถามจำนวนมากและต้องการความความเสถียร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์สำหรับเยาวชนไทยเป็นแบบวัดมาตรฐานค่า 5 ระดับ มีจำนวน 73 ข้อ กำหนดเวลาในการทำ 45 นาที ในแบบวัดพัฒนามาจากแนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์ทั้ง 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมที่แฝงอยู่ (ข้อที่ 1-18) 2) การมีส่วนร่วมเชิงตอบโต้ (ข้อที่ 19-38) 3) การมีส่วนร่วมเชิงแสดงออก (ข้อที่ 39-54) และ 4) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ติดตาม (ข้อที่ 55-73) ตัวอย่างข้อคำถามดังตาราง 1

ตาราง 1

ตัวอย่างข้อคำถามในแบบวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์ของเยาวชนไทยทั้ง 4 ตัวบ่งชี้

ตัวแปร	ตัวบ่งชี้	ตัวอย่างข้อคำถาม
การมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์ของเยาวชนไทย	1. การมีส่วนร่วมที่แฝงอยู่ (Latent engagement)	5. ฉันอ่านกระทู้หรือข่าวสารในประเด็นทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์ทุกวัน (+)
		17. ในหน้าข่าวสารเนื้อหาบนสื่อสังคมออนไลน์ของฉันมักมีเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง (-)
	2. การมีส่วนร่วมเชิงตอบโต้ (Counter engagement)	26. ฉันไม่คิดว่าเป็นหน้าที่ของฉันที่จะโต้แย้งข้อมูลการเมืองที่บิดเบือนในสื่อสังคมออนไลน์ (+)
		34. ฉันสนับสนุนข้อมูลที่ตรวจสอบแล้วในโพสต์ที่มีประเด็นถกเถียง (-)
	3. การมีส่วนร่วมเชิงแสดงออก (Expressive engagement)	42. ฉันไม่ลืมใช้แฮชแท็กที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสังคมหรือการเมืองในโพสต์ของฉัน (+)
		52. ฉันไม่ค่อยแสดงทัศนคติทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์ เพราะกังวลผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น (-)
	4. การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ติดตาม (Follower engagement)	56. ฉันเป็นสมาชิกกลุ่มข่าวสารการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์ (+)
		72. โพสต์ประเด็นทางการเมืองเป็นเรื่องน่าเบื่อสำหรับฉัน (-)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 สร้างตารางโครงสร้างข้อคำถาม โดยกำหนดให้ข้อคำถามครอบคลุมและวัดคุณลักษณะในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์ให้สมดุลทั้งข้อคำถามเชิงบวกและลบ ทั้ง 4 ตัวบ่งชี้

3.2 สร้างแบบวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์สำหรับเยาวชนไทย โดยจัดทำข้อคำถามเบื้องต้นจำนวน 80 ข้อ (ตัวบ่งชี้ละ 20 ข้อคำถาม) เพื่อเป็นคลังข้อคำถามก่อนนำไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (CVI) กับผู้ทรงคุณวุฒิ

3.3 นำแบบวัดที่สร้างขึ้น หาหลักฐานความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด 7 ท่าน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ 1) ผู้ที่สำเร็จการศึกษาปริญญาเอกในสาขารัฐศาสตร์ การเมืองการปกครอง และเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการเมืองไทย การเมืองเปรียบเทียบ หรือการเมืองเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีประสบการณ์และผลงานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง สื่อและการเมืองดิจิทัล หรือขบวนการทางสังคมไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 4 ท่าน และ 2) ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาสาขาการวัดและประเมินผลการศึกษาหรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในสาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา เช่น การพัฒนาระบบการประเมินด้วยคอมพิวเตอร์ การออกแบบและวิเคราะห์แบบทดสอบ หรือการใช้เทคนิคทางสถิติขั้นสูงในการประเมินผล โดยมีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลทางการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 ท่าน โดยผลจากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ท่าน พบว่า ข้อคำถามส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับนิยามเชิงทฤษฎีของตัวบ่งชี้ทั้ง 4 ด้าน แต่อย่างไรก็ดี ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความชัดเจนของถ้อยคำ ความซ้ำซ้อนของเนื้อหาและความเฉพาะเจาะจงต่อบริบทการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์ ผู้วิจัยจึงปรับถ้อยคำบางข้อและตัดข้อคำถามที่ไม่สะท้อนพฤติกรรมบนสื่อสังคมออนไลน์อย่างชัดเจนออก รวม 7 ข้อ ทำให้แบบวัดฉบับนี้ร่องเหลือข้อคำถามทั้งสิ้น 73 ข้อ ตัวอย่างข้อคำถามที่ตัดออกจากแบบวัดคือ “ฉันมักจะเก็บความคิดเห็นส่วนตัวเกี่ยวกับประเด็นสังคมไว้โดยไม่แบ่งปันให้ใครรู้” ซึ่งได้รับข้อสังเกตจากผู้ทรงคุณวุฒิว่า อาจเป็นพฤติกรรมเพื่อรักษาความสัมพันธ์ส่วนบุคคลมากกว่าจะสะท้อนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์โดยตรง

3.4 นำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิปรับปรุง และทำฉบับนำร่อง จำนวน 73 ข้อ ไปตรวจสอบภาษาและความถูกต้องกับเยาวชนที่ไม่ใช่ตัวอย่างวิจัยอีกครั้งกับกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 30 คน

3.5 นำแบบวัดไปใช้กับตัวอย่างวิจัยและตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

4.1 การตรวจสอบความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการของแบบวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์สำหรับเยาวชนไทยดัชนีความตรงเชิงเนื้อหารายข้อ (Item-

content validity index: CVI) และความตรงเชิงเนื้อหาทั้งฉบับ (Scale-content validity index: S-CVI) ตามเกณฑ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน ของ Lynn (1986) และ Rempusheski and O'Hara (2005)

I-CVI > 0.85 ถือว่า ข้อคำถามนั้นสอดคล้องและเหมาะสมกับนิยามและพฤติกรรมบ่งชี้

I-CVI < 0.85 ถือว่า ข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องและเหมาะสมกับนิยามและพฤติกรรมบ่งชี้ให้ตัดทิ้ง

S-CVI/AVE > 0.90 ถือว่า แบบวัดนั้นมีความตรงตามเนื้อหา

4.2 การตรวจสอบค่าอำนาจจำแนก (Corrected Item-Total Correlation: CITC) จะต้องมียุทธศาสตร์ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป โดยการวิเคราะห์บนโปรแกรม SPSS โดย ญัตติกรรณ หลาวทอง (2561) ระบุว่า การแปลผลค่าดัชนีอำนาจจำแนกในระดับพอใช้ ควรมีค่า 0.20 ขึ้นไป

4.3 การตรวจสอบค่าความเที่ยง (reliability) โดยการวิเคราะห์ความเที่ยงทั้งของแบบวัดทั้งฉบับ แบบสอดคล้องภายในด้วยการวิเคราะห์ความเที่ยงด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาร์ค (Cronbach Alpha's Coefficient: α) ตามเกณฑ์ของ Ebel (1972 อ้างถึงใน ญัตติกรรณ หลาวทอง, 2561) ระบุการแปลผลค่าดัชนีอำนาจจำแนกในระดับสูง ควรมีค่า 0.71 ขึ้นไป

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบความมุ่งหมายของการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

1. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการของแบบวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์สำหรับเยาวชนไทย โดยใช้การตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญด้วยค่า CVI จำนวน 80 ข้อ เหลือเพียง 73 ข้อ ที่มีค่าดัชนี I-CVI ผ่านเกณฑ์ โดยข้อคำถามที่มีค่าดัชนี I-CVI เท่ากับ 0.86-1.00 จำนวน 73 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 91.25 และมีค่า S-CVI/AVE เท่ากับ 0.93 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่ Lynn (1986) และ Rempusheski and O'Hara (2005) อยู่ที่มากกว่า 0.85 และ 0.90 ตามลำดับ จึงได้ข้อคำถามที่นำไปเก็บข้อมูล (ตาราง 2)

ตาราง 2

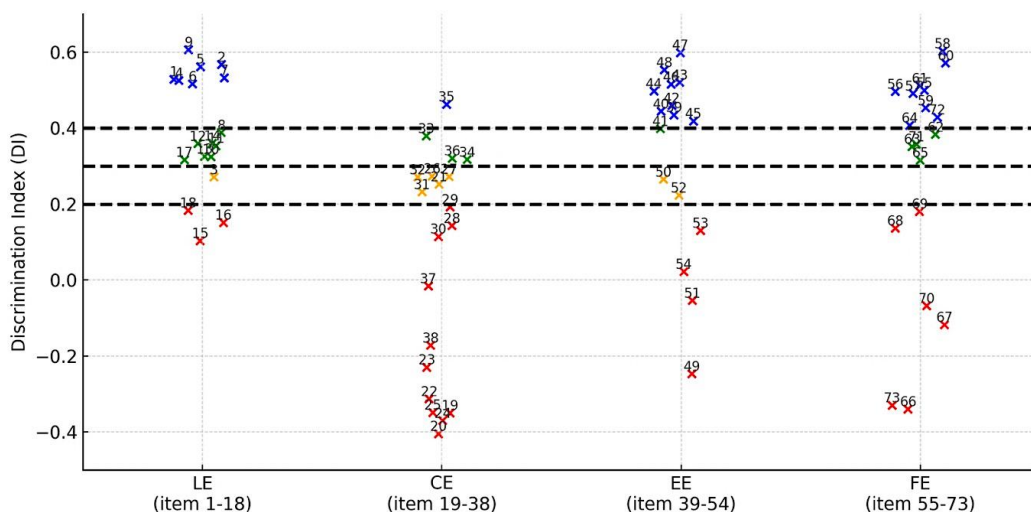
โครงสร้างข้อคำถามสำหรับการเก็บข้อมูลกับตัวอย่างวิจัย

ตัวแปร	ตัวบ่งชี้	จำนวนข้อคำถาม	ข้อคำถามเชิงบวก	ข้อคำถามเชิงลบ
การมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์	1. การมีส่วนร่วมที่แฝงอยู่ (LE)	18	ข้อ 1-10	ข้อ 11-18
	2. การมีส่วนร่วมเชิงตอบโต้ (CE)	20	ข้อ 19-28	ข้อ 29-38
ของเยาวชน	3. การมีส่วนร่วมเชิงแสดงออก (EE)	16	ข้อ 39-48	ข้อ 49-54
	4. การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ติดตาม (FE)	19	ข้อ 55-64	ข้อ 65-73

2. ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามในแบบวัด จำนวน 73 ข้อ ภายหลังเก็บข้อมูลกับตัวอย่าง จำนวน 934 คน พบว่า ค่าดัชนีอำนาจจำแนกมีค่าอยู่ในช่วง -0.41 ถึง 0.61 (ภาพ 2) โดยมีข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกมากกว่า 0.40 อยู่ในระดับดีมาก จำนวน 26 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 35.62 รองลงมาเป็นข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกมีค่าระหว่าง $0.30-0.39$ อยู่ในระดับดี จำนวน 12 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 16.44 และข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกมีค่าระหว่าง $0.20-0.29$ อยู่ในระดับพอใช้ จำนวน 8 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 10.96 เมื่อคัดเลือกข้อคำถามในแบบวัดที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ พบว่า แบบวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์สำหรับเยาวชนไทยฉบับสมบูรณ์ ที่พัฒนาขึ้นหลังผ่านการตรวจสอบคุณภาพ มีข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น 49 ข้อ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมที่แฝงอยู่ (LE) จำนวน 15 ข้อ 2) การมีส่วนร่วมเชิงตอบโต้ (CE) จำนวน 9 ข้อ 3) การมีส่วนร่วมเชิงแสดงออก (EE) จำนวน 12 ข้อ และ 4) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ติดตาม (FE) จำนวน 13 ข้อ (ภาพ 3) เป็นแบบวัดที่พัฒนาและผ่านการตรวจสอบคุณภาพสามารถวัดการมีส่วนร่วมบนสื่อสังคมออนไลน์ของเยาวชนไทยได้และครบถ้วนและวัดตามนิยามที่ครอบคลุมทุกตัวบ่งชี้ (ตาราง 3)

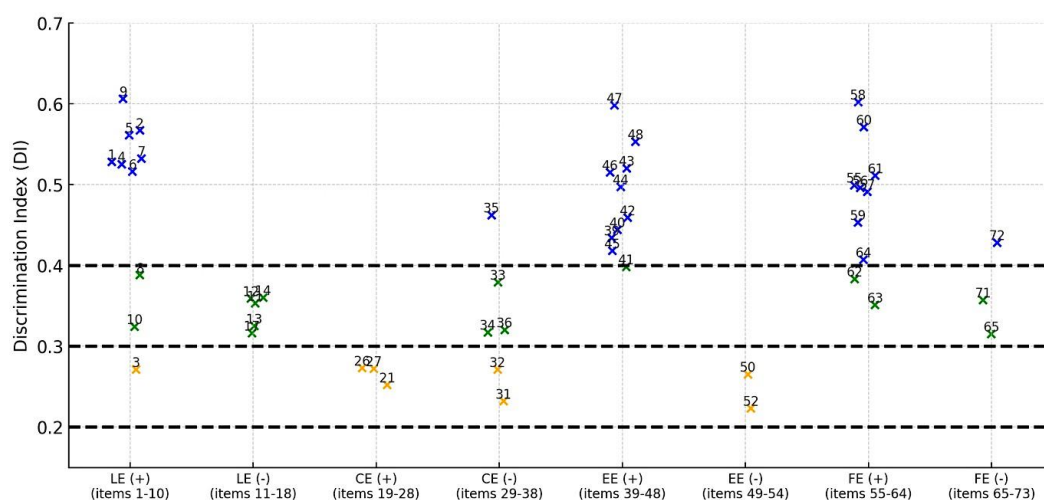
ภาพ 2

ผลการตรวจสอบค่าดัชนีอำนาจจำแนก

ภาพ 3

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีอำนาจจำแนกในแบบวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์สำหรับเยาวชนไทย

ตาราง 3

โครงสร้างข้อคำถามในแบบวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์สำหรับเยาวชนไทยฉบับสมบูรณ์

ตัวแปร	ตัวบ่งชี้	จำนวน ข้อคำถาม	ข้อคำถาม เชิงบวก	ข้อคำถาม เชิงลบ
การมีส่วนร่วม ทางการเมือง บนสื่อสังคม ออนไลน์ ของเยาวชน	1. การมีส่วนร่วมที่แฝงอยู่ (LE)	15	ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 และ 10	ข้อ 11, 12, 13, 14 และ 17
	2. การมีส่วนร่วมเชิงตอบโต้ (CE)	9	ข้อ 21, 26 และ 27	ข้อ 31, 32, 33, 34, 35 และ 36
	3. การมีส่วนร่วมเชิงแสดงออก (EE)	12	ข้อ 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47 และ 48	ข้อ 50 และ 52
	4. การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ติดตาม (FE)	13	ข้อ 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63 และ 64	ข้อ 65, 71 และ 72
รวม		49	ข้อ	

3. ผลตรวจสอบความเที่ยงทั้ง 49 ข้อ เพื่อคุณภาพของแบบวัดโดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์มีค่าเท่ากับ 0.93 ถือว่า อยู่ในระดับสูงมาก ตามเกณฑ์ของ Ebel (1972 อ้างถึงใน ญัณฐกรณ์ หลาวทอง, 2561) สรุปได้ว่า แบบวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์สำหรับเยาวชนไทย สามารถวัดคุณลักษณะที่มุ่งหวังได้และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้นำไปใช้ต่อไป

อภิปรายผล

ผลการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์สำหรับเยาวชนไทย มีรายละเอียด ดังนี้

ในขั้นการพัฒนาแบบวัด พบว่า ข้อคำถามที่พัฒนาขึ้น 80 ข้อ ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือพบว่า มีค่าดัชนี I-CVI ผ่านเกณฑ์อยู่ระหว่าง 1.00-0.86 จำนวน 73 ข้อ และมีค่า S-CVI/AVE เท่ากับ 0.93 โดยข้อคำถามที่ตัดทิ้ง จำนวน 7 ข้อ ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อเสนอแนะว่า ข้อคำถามที่สร้างขึ้นอาจไม่สะท้อนบริบทของการมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่เป็นการสำรวจการใช้สื่อสังคมออนไลน์เท่านั้น และบางข้อคำถามอาจไม่เหมาะสมในบริบทโครงสร้างทางสังคมไทย ประเด็นนี้อาจเกิดจากการรักษาความสัมพันธ์ส่วนตัวที่มีตัวบุคคลอื่นและไม่เหมาะสมที่จะนำไปใช้วัดการมีส่วนร่วมได้ชัดเจน

หลังคัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านการตรวจหลักฐานความตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 73 ข้อ เมื่อนำไปเก็บกับตัวอย่าง จำนวน 934 คน พบว่า ค่าดัชนีอำนาจจำแนกข้อคำถามในแบบวัดมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในช่วง -0.41 ถึง 0.61 ในภาพรวมนี้ นำไปสู่การคัดเลือกแบบวัดฉบับสมบูรณ์และตรวจสอบคุณภาพต่อไป โดยแบบวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์สำหรับเยาวชนไทยฉบับสมบูรณ์ที่พัฒนาขึ้นหลังผ่านการตรวจสอบคุณภาพ มีข้อคำถาม จำนวนทั้งสิ้น 49 ข้อที่ครอบคลุมนิยามตัวบ่งชี้ในการวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์สำหรับเยาวชนไทย ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมที่แฝงอยู่ จำนวน 15 ข้อ

2) การมีส่วนร่วมเชิงตอบโต้ จำนวน 9 ข้อ 3) การมีส่วนร่วมเชิงแสดงออก จำนวน 12 ข้อ และ 4) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ติดตาม จำนวน 13 ข้อ ซึ่งสามารถวัดการมีส่วนร่วมบนสื่อสังคมออนไลน์ของเยาวชนไทยได้และครบถ้วนทุกตัวบ่งชี้ เมื่อพิจารณารายมิติ พบว่า ตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วมเชิงโต้ตอบมีจำนวนข้อคำถามและดัชนีอำนาจจำแนกน้อยกว่าตัวบ่งชี้อื่น ซึ่งสะท้อนข้อจำกัดของแบบวัดในมิตินี้ มากกว่าจะเป็นคุณลักษณะของตัวบ่งชี้เอง แม้ว่าพฤติกรรมในมิติดังกล่าวจะเป็นพฤติกรรมเชิงลบและมีแนวโน้มที่จะถูกเปิดเผยน้อยกว่า เช่น การสืบค้นข้อมูลส่วนบุคคล การปกปิดข้อเท็จจริง อย่างไรก็ตาม หากข้อคำถามมีคุณภาพเพียงพอ จะสามารถให้ค่าความเที่ยงและดัชนีอำนาจจำแนกที่ดีได้ ดังนั้นการพัฒนาแบบวัดในอนาคตควรออกแบบและทดสอบข้อคำถามในมิตินี้เพิ่มเติม รวมทั้งตรวจสอบผลของการกลับทิศทางข้อคำถามและพิจารณาอิทธิพลของการตอบตามความปรารถนาของสังคมอย่างเป็นระบบมากขึ้น และเมื่อวิเคราะห์คำตอบจากตัวอย่าง พบว่า คะแนนเฉลี่ยของข้อคำถามในตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วมเชิงโต้ตอบมีค่าค่อนข้างต่ำ (1.82–2.61) สะท้อนว่า พฤติกรรมในมิตินี้เกิดขึ้นจริงในสัดส่วนที่จำกัด หรือผู้ตอบอาจลังเลที่จะเปิดเผยพฤติกรรมดังกล่าวอย่างตรงไปตรงมา ส่งผลให้ความแปรปรวนของคะแนนอยู่ในระดับต่ำ และดัชนีอำนาจจำแนกตามทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม มีค่าต่ำกว่าตัวบ่งชี้อื่น ๆ ซึ่งมีลักษณะคล้ายภาวะ floor effect ทั้งนี้ลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับข้อสังเกตในงานของ Waeterloos et al. (2021) ที่ระบุว่า พฤติกรรมในมิติ counter engagement มักเป็นพฤติกรรมที่ขัดกับบรรทัดฐานทางสังคมและเกิดขึ้นในสัดส่วนที่ค่อนข้างน้อย อย่างไรก็ตาม ค่าดัชนีอำนาจจำแนกที่ต่ำควรถูกมองว่าเป็นข้อจำกัดของแบบวัดในมิตินี้มากกว่าจะเป็นคุณลักษณะปกติของตัวบ่งชี้เอง ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรพัฒนาและทดสอบข้อคำถามในมิตินี้เพิ่มเติม รวมทั้งตรวจสอบผลของการกลับทิศทางของข้อคำถามและอิทธิพลของการตอบตามความปรารถนาของสังคมอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ในกระบวนการเก็บข้อมูลรวมทั้งแบบวัดที่นำข้อคำถามเก็บข้อมูลกับผู้ตอบแบบสอบถามอาจรู้สึกเหนื่อยล้าเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการตอบข้อคำถามในแบบวัดที่มีจำนวนมาก จึงตอบข้อคำถามต่าง ๆ อย่างไม่ระมัดระวัง (Camerini & Schulz, 2018)

ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงของแบบวัด จำนวน 49 ข้อ พบว่า แบบวัดมีความเที่ยงทั้งฉบับอยู่ในระดับสูง มีค่าอยู่ที่ 0.93 ถือเป็นเครื่องมือที่มีความเหมาะสมในการนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล (Nunnally & Bernstein, 1994) ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์สำหรับเยาวชนไทย ชี้ให้เห็นถึงหลักฐานความตรงเชิงเนื้อหา คุณภาพรายข้อ และความเที่ยงที่สะท้อนคุณภาพของเครื่องมือ สอดคล้องกับคุณลักษณะที่มุ่งหวังแสดงให้เห็นว่า แบบวัดที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปวัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์สำหรับเยาวชนไทยได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

โรงเรียนและผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถนำแบบวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์สำหรับเยาวชนไทยไปใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน โดยคุณครูหรือบุคคลที่นำแบบวัดไปใช้ควรอธิบายขั้นตอนการทำแบบวัดและ

ควรตอบตามการรับรู้ของตนเอง และใช้เวลาในการตอบเพื่อให้ผลที่ได้จากการวัดสอดคล้องกับพฤติกรรมความเป็นจริงและได้สารสนเทศที่จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ และในการประเมินระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์ของเยาวชน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปควรขยายการใช้แบบวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์สำหรับเยาวชนไทยไปยังตัวอย่างที่มีความหลากหลายยิ่งขึ้น เช่น เยาวชนระดับอุดมศึกษา หรือเยาวชนนอกระบบการศึกษา ตลอดจนเยาวชนที่อาศัยอยู่ในบริบทชุมชนเมืองและชนบทที่ต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการมีส่วนร่วมและตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติว่าแบบวัดยังคงให้ค่าการวัดที่น่าเชื่อถือในกลุ่มตัวอย่างและบริบทที่ต่างกันเพียงใด นอกจากนี้ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์กับตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ความรู้ทางการเมือง (political knowledge) ความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง (political efficacy) เพื่อเสริมหลักฐานความตรงตามความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น รวมทั้งควรออกแบบการวิจัยระยะยาว (longitudinal study) เพื่อติดตามพลวัตของการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์ของเยาวชน และพิจารณาความเป็นไปได้ในการพัฒนาแบบวัดฉบับสั้นหรือแบบวัดที่จำเพาะต่อแพลตฟอร์ม เพื่อให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ในบริบทงานวิจัยและการประเมินการมีส่วนร่วมทางการเมืองสำหรับเยาวชนที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ชัชฎา อัครศรีวร นากาโอคะ และ กฤษณ์ท แสนทวี (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันข้อมูลและสื่อดิจิทัลของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม*, 7(1), 55-62.

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jcosci/article/view/199856>

ณัฐภรณ์ หลาวทอง. (2561). *การสร้างเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณฐมน หมวกนิม. (2564). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทย. *วารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์*, 3(3), 21-28. <https://so08.tci-thaijo.org/index.php/AJPP/article/view/1382>

นาถฎา ตรีปัญญาศิลป์. (2548). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทย*. สถาบันพระปกเกล้า. <https://www.kpi-lib.com/multim/ebook1/S1N725.pdf>

นิตยา วงศ์ใหญ่. (2560). แนวทางการพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลของดิจิทัลเนทีฟ. *วารสารเวริเดียนมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10(2), 1630-1642. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/99734/77505>

สุดารัตน์ สุดสมบูรณ์, อนุวัฒน์ ปานอ่อน, เดชชาติ ตริทรัพย์, และ พงศ์พันธุ์ รัตนมุสิก. (2563).

ใน วัลภา สบายยิ่ง (บ.ก.), รายงานสืบเนื่องจากการประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10 (น. 23-33). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

https://www.stou.ac.th/thai/grad_stdy/Masters/ผลสส/research/Proceedings_2563

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2568). สถิติการศึกษาฉบับย่อ ปีการศึกษา 2568.

<http://mis.moe.go.th/wp-content/uploads/2025/09/สถิติ-ฉบับย่อ-2568.pdf>

สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2564). สถานการณ์เด็กและเยาวชน 2564.

https://www.nso.go.th/public/e-book/Analytical-Reports/Children_Youth_64/2-3/

สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2568). สำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2568 (ไตรมาส 2). https://www.nso.go.th/nso/web/storage/survey_detail/2025/20250903131427_51377.pdf

ภาษาอังกฤษ

Adler, R. P., & Goggin, J. (2005). What do we mean by “civic engagement”? *Journal of Transformative Education*, 3(3), 236-253. <https://doi.org/10.1177/1541344605276792>

American Educational Research Association, American Psychological Association, & National Council on Measurement in Education. (2014). *Standards for educational and psychological testing*. https://www.testingstandards.net/uploads/7/6/6/4/76643089/standards_2014edition.pdf

Cabo, W. L. (2018). Youth and political participation in the Philippines: Voices and themes from a democracy project. *Journal of Politics and Governance*, 8(1), 259-271. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jopag/article/view/123298>

Camerini, A. L., & Schulz, P. J. (2018). Social desirability bias in child-report social well-being: Evaluation of the children’s social desirability short scale using item response theory and examination of its impact on self-report family and peer relationships. *Child Indicators Research*, 11, 1159–1174. <https://doi.org/10.1007/s12187-017-9472-9>

Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis* (7th ed.). Pearson. <https://www.drnishikantjha.com/papersCollection/Multivariate%20Data%20Analysis.pdf>

Kemp, S. (November 8, 2025). *Digital 2026: Thailand*. DataReportal. <https://datareportal.com/reports/digital-2026-thailand>

- Kus, Z., Bertani, M., Ivan, L., & Mert, H. (2023). Developing a digital and traditional political participation (DTPP) scale for youth: A validity and reliability study. *Romanian Journal of Communication and Public Relations*, 25(1), 7–21. <https://doi.org/10.21018/rjcpr.2023.1.351>
- Lynn, M. R. (1986). Determination and quantification of content validity. *Nursing Research*, 35(6), 382–386. <https://doi.org/10.1097/00006199-198611000-00017>
- Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory* (3rd ed.). McGraw-Hill.
- Piotr, K. (2021). Measuring non–electoral political participation: Bi–factor model as a tool to extract dimensions. *Social Indicators Research*, 156, 271–287. <https://doi.org/10.1007/s11205-021-02637-3>
- Rempusheski, V. F., & O'Hara, C. T. (2005). Psychometric properties of the grandparent perceptions of family scale (GPFS). *Nursing Research*, 54(5), 363–371. <https://doi.org/10.1097/00006199-200509000-00011>
- SALTO Participation and Information. (2020). *Youth participation strategy*. https://participationpool.eu/wp-content/uploads/2020/11/ParticipationStrategy_Download_EN.pdf
- UNDP. (2017). *Youth participation in electoral processes: Handbook for electoral management bodies*. https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/publications/2017%20-%20UNDP-EC%20-%20Youth%20Participation%20in%20Electoral%20Processes_Handbook%20for%20EMBs.pdf
- Waeterloos, C., Walrave, M., & Ponnet, K. (2021). Designing and validating the social media political participation scale: An instrument to measure political participation on social media. *Technology in Society*, 64, 101493. <https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2020.101493>
- Weiss, J. (2020). What is youth political participation? Literature review on youth political participation and political attitudes. *Frontier in Political Science*, 2, 1–13. <https://doi.org/10.3389/fpos.2020.00001>
- Zhong, F., Li, P., & Xi, J. (2022). A survey on online political participation, social capital, and well-being in social media users—based on the second phase of the third (2019) TCS Taiwan communication survey database. *Frontiers in Psychology*, 12, 1–11. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.730351>